

Alapítva 1990-ben.

Megjelenik kéthetenként.

KÖZÉLETI LAP

IX. évfolyam 14. szám

1998. AUGUSZTUS 14.

Nézz ránk, István király!

Hol vagy, István király?

Kérdezzük ma is a legrégebbi Szent István királyhoz szóló énekünkkel együtt.

Mert gyászos testi-lelki öltözetben, hozzád fohászkodnak még mindig ez évezred magyarjai.

Pedig Te jó útra, az európai útra állítottál bennünket. Kereszténység, államiság, a túlélés föltételei, ezt kaptuk tőled. Ez a kapaszkodónk évszázadok viharain keresztül.

Hálásan köszönjük, hogy még ma is – bár ma már többé-kevésbé – de magyarként élünk.

Kelet és nyugat – két pogány közt egy hazáért – vívott harcaink, hosszabb-rövidebb időre letérítettek, kényszerpályára szorítottak minket, mégis megmaradtunk utadon, a keresztény európain. Igaz, futni már nem, de balagni előre talán bírunk.

Pedig ma már fontos a gyorsaság! Gépek diktálják a tempót. Életünket a technika határozza meg, s mi kénytelenek vagyunk neki szolgálni! Gazdagodás a fő cél minden áron, csak az anyagiak számítanak értéknek – az ember, a hit, becsület, erkölcs, szeretet – nem.

Törvényre vált a törvénytelenység!

Látod, sírásra, fohászkodásra, a most élőknek is van okuk bőven. Nézz hát, nézz már Szent István királyunk bánkódó hazádra, segíts, hogy az európai úton is magyarok maradhassunk, hitben, erkölcsben gyarapodhassunk.

Ne engedd, hogy az anyagiakért folytatott küzdelemben emberségünk legyen a vesztes.

Huszár László

Megint választás

A Dorozsmai Napló – az országgyűlési képviselő-választáshoz hasonlóan – lehetőséget ad a helyi önkormányzati képviselőjelöltek bemutatkozására, fél hasábnyi (1/6 oldal) terjedelemben.

Felajánlásunkat a jelöltek a következő lapszámok valamelyikében vehetik igénybe: augusztus 28-án,

szeptember 11-én,

szeptember 25-én és

október 9-én megjelenő

Dorozsmai Naplóban.

Fizetett hirdetéssel folyamatosan rendelkezésükre állunk.

Köszönet

Köszönöm Dorozsma lakosságának, hogy rendezvényünkön ilyen sokan megjelentek, és a szórakozáson túl velünk ünnepeltek.

UTCABÁL
a Bányainál

Bányai Attila

Az új kenyér ünnepe elé

„Kenyérszeletkék”

Nomád őseink még a markukban gyúrták a vízzel elkevert szétmorzsolt gabonát, és az így kapott pépes lepényt nyersen fogyasztották kenyér gyanánt.

A kemence őse az ún. sütőharang volt, amely kőből vagy agyagból készült. A harang alatt tüzet szítottak, majd miután az felforrósodott, letakarták vele az elhamvadt tűzbe helyezett kenyeret. Ily módon érték el először, hogy a tészta minden oldalról egyenletesen süljön.

A kemencében nem csak kenyér, hanem étel is készült. Erre a célra szolgafára akasztott cserépbográcsot vagy lábakra állított „lábosokat” használtak.

Amíg a technika nem tette lehetővé az őrlésre szánt gabona tisztítását, gyakran tömeges mérgezést okozott a lisztbe került konkoly vagy anyarozsgomba.

Ínséges időkben a lisztet különböző örleményekkel szaporították vagy éppenséggel teljes egészében helyettesítették. A tatárjárást követően például a tölgyfa kergét használták fel, de a későbbi korokban is előfordult, hogy fűrészpórt, nádat vagy szalmát öröltek meg és sütöttek belőle kenyeret.

A 17., 18. században a magyar konyha még nem használt rántást, így a leveseket, mártásokat az ételbe morzsolt kenyérral sűrítették.

Amíg a kenyér otthon készült, a nők dolgoztak ez a 2-3 hetenként ismétlődő munka. A kenyérsütés 18-20 órát vett igénybe.

A kenyér a bőség szimbóluma, áldozati étel. Az országszerte általános pénteki kenyérsütési tilalmat még a közelmúltban is megtartották.

A kenyérsütéshez különböző mágikus cselekmények is kapcsolódtak. A dagasztás után cuppogtak a kenyérnek, kemencébe vetés után az asszonyok felemelték szoknyájukat vagy a szakajtót felborították. Mindez azért történt, hogy a kenyér magasra nőjön.

A kenyér tisztelete minden kultúrában fellelhető. Nálunk nem volt szabad rálépni, eldobni, ha leesett meg kellett csókolni, de legalább ráfűjni. Megszegés előtt a kenyér aljára keresztet kell rajzolni, a megkezdett karéjt illik végigenni.

A dorozsmai szélmalom 1920-ban örölt utoljára kenyérgabonát. Ezután, 1949-ig már csak kukoricát, árpát öröltek benne.

Németh Ildikó

Újságunk visszhangja

Ocskó Margit felelős szerkesztőnek, Dorozsmai Napló Szerkesztőségé

Kedves Margit!

Mint „dorozsmai fődőnn” (Zsombóban) született, dorozsmai szívű embernek, igen nagy örömet szerzett nekem Anna-napi otthon jártamkor a Dorozsmai Napló olvasása. Ha nem döntöm vele anyagi romlásba magukat, szeretnék egyetemi címemre állandó olvasópéldányt kapni belőle, mivel vezetésem alatt itt a kommunikációs szakterületen belül egyebek közt helyi újságírás-ügyekkel is foglalkozunk.

Mivel a másik nagy szakterület, amelyet itt művelünk, a helytörténet-írás, engedje meg, hogy fölhívjam figyelmét egy – szerintem a helyi lapot is érdeklő – dorozsmai ügyre. Tudomásom szerint *Dorozsmának*, ennek a magyar műveltség élettana szempontjából fantasztikus történetű településnek *nincs helytörténeti gyűjteménye*. Pedig van. *Farkas Dezsőné* házában, a *Negyvennyolcas u. 30.-ban*. Megérne egy látogatást meg egy cikket. S persze egy helyi összefogást.

Mellékelten küldök magának az én lapomból is két számot. Talán kiderül, hogy sok mindenben ugyanarra gondolunk. Tisztelettel üdvözlö:

Dr. Győri-Nagy Sándor
egyetemi adjunktus, koordinátor

Gödöllő, 1998. július 28.

Részlet a KÉTNyelvűség nyelvi és kultúrológiai szaklap 1998. V. évf. 1. számából:

GYŐRI-NAGY Sándor (Szada)

Fa ága rügével

Két évvel a IV. Kárpát-medencei Kétnyelvűségi és Kultúrológiai Tanácskozás „Gödöllei Kiáltvány”-a után (Kétnyelvűség, 1995/1. 76–78.) a magyar műveltségélettani kutatás szempontjából kor-

Az írás további részének összefoglalóját következő számunkban olvashatják, a dorozsmai helytörténeti gyűjteményről készült riportokkal egyetemben.

szakos jelentőségű rendezvényre került sor – ismét Gödöllőn. Itt zajlott 1997. május 23–24-én a *Kárpát-medencei Magyar Népmesemondók Találkozója*.

1. Vetélkedő helyett találkozó

Műfajában az *első* ilyen rendezvényt a GATE Környezet- és Tájgazdálkodási Intézetének Kultúrológiai és Kommunikációs Csoportja, a Juhász Gyula Városi Könyvtár, a Petőfi Sándor Művelődési Központ és a Pszicholingva Nyelviskola-Kiadó példás összefogása hívta életre. Lehetővé pedig a könyvtárosok lelkes szervező munkája mellett a támogatók hosszú sora tette. Tisztelet és köszönet nekik.

A rendezők célja az volt, hogy felkutatassák és bemutassák a Kárpát-medence magyar nyelvterületén a *még élő magyar népmesei hagyományokat*. Azokat hívták találkozóra, akiknek életéhez természetes módon tartoznak hozzá a magyar népmesék, s e szájhagyományos örökséget ugyanígy adják tovább. *Átöröklőt* és *örököst* együttesen vártunk Gödöllőre. A legidősebb, 87 esztendősen *„fa”* körül ott volt a közép-nemzedékek gazdag „ága”-boga sudár hajtásaival, számos, köztük a legfrissebb, hatusztendős „rügye”-vel.

2. Zsűri helyett folyamatkísérő, jelenségértékelő szakemberek

Az elhangzó *mesekincset* és *előadasmódját* a *tanulások* együttes levonása céljából három fölkért szakember kísérte figyelemmel. A Palócöld ifjú népzene-sze, a füleki mesemondó-néprajzkutató Agócs Gergely, jómagam, valamint Tóth Béla, a „szögedi” író nagyöreg, aki *„Mély a Tiszának a széle”* címmel 1996-ban jelentetett meg saját gyűjtését *„Szeged környéki népmesék”*-et.

Születésnap a takarékszövetkezetben!

Augusztus 1-jén délután 5 órától kezdődően születésnapj izzonnára hívta meg a Kiskundorozsmai Takarékszövetkezet Igazgatósága és Felügyelő Bizottsága az alapító tagokat, a küldötteket, nyugdíjazott munkatársakat és a jelenlegi dolgozókat.

A Kiskundorozsmai Takarékszövetkezet 1958. évi megalapítását 100 dorozsmai polgár közgyűlési határozattal mondta ki. Közülük sajnos a többség már nem élhette meg a 40 éves jubileumot, így a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján csupán 12 főnek tudott tiszteletteljes meghívót küldeni a vezető testület, köztük: György Jánosnak, Sztankovics Józsefnek, Nagyiváni Mátyásnak, Kormos Ferencnek, Püski Ferencnek, Zádori Sándornénak, Nagy Lajosnak, Bíró Albertnek, Bíró Albertnének, Mózes Bélának, Méhes Antalnak, Dudásné Heintz Cecíliának.

A meghívottak mintegy 80%-a elfogadta a szíves invitálást és megjelent a takarékszövetkezet Negyvennyolcas u. 1. szám alatti üzlethelyiségében, ahol a takarékszövetkezet mintegy 22 éven át működött. Akinek más elfoglaltsága akadott telefonon, vagy levélben köszöntö meg a meghívást, és egyúttal további eredmények megküldését kívánt.

Szerény uzsonna elfogyasztása mellett baráti beszélgetés folyt a takarékszövetkezet

múltjáról, jelenéről és jövőjéről. A megjelentek többsége hangot adott azon véleményének, hogy a tagi kapcsolatot soha sem tekintette formális ügynek. Az alapítók jó szívvel emlékeztek a megalakulás időszakára, amikor ugyan még nem lehetett látni a jövőt, de készséggel áldozták részjegy befizetésre – az akkoriban más érték szintet képviselő – 100 forintjukat.

A takarékszövetkezet elnöke, Mucsi Péterné ismertette az elért eredményeket, kifejezte azon reményét, hogy a tagság megítélése szerint is a megelőlegezett bizalomnak megfelelően. Elmondta, hogy a takarékszövetkezet állami segítség nélkül működve sikeresen élte át a szövetkezeti és társadalmi átalakulást, csakúgy, mint a szövetkezeti hitelintézeté válást. Az ügyvezetés örömmel tájékoztathatta a takarékszövetkezet tagjait, hogy az 1998 első félévi eredmények az üzleti tervnek megfelelnek, az éves mérlegben a takarékszövetkezet további gyarapodása várható.

Új üzletágak bevezetésével az ügyfélkör mind teljesebb pénzintézeti kiszolgálása valószínűsül meg.

Rövidesen várható a pénzváltási tevékenység megkezdése, amelyet kizárólag a dorozsmai lakosság helybeni kiszolgálása céljából vezet be a takarékszövetkezet.

Folyamatban van a megbízásos brókering tevékenység engedélyeztetése, amely az értékpapírok helybeni forgalmazását fogja megvalósítani.

Biztatjuk a lakosságot a bankkártya szolgáltatás igénybevitelére, továbbá a bankszámla szerződés megkötésére, amellyel biztonságosan és kényelmesen intézhetik pénzügyeiket.

Év végére várható, hogy a takarékszövetkezet tőkéje meghaladja a 110 millió forintot, amely garantálja a megtakarítások kezelésének teljes körű biztonságát.

A 25 éve megszűnt Kiskundorozsma névét önálló jogi személyként a takarékszövetkezet saját cégnevében megőrizte, csakúgy, mint negyvenéves szándékát: a tagság, a lakosság pénzügyeinek korrekt, biztonságos, precíz ügyintézését.

A jubileumi találkozó kapcsán a kedves vendégektől számos gratulációt és jókívánságot kapott útravalóul a takarékszövetkezet Igazgatósága, Felügyelő Bizottsága és ügyvezetése a további sikeres működéshez.

Szabadi Gyuláné
a Felügyelő Bizottság
elnöke

Nem pozíció – feladat

Beszélgetés Pappné Sörös Juliannával

Az új dorozsmai körzetvezető óvónő *Pappné Sörös Julianna*. Férjezett, egy gimnazista kislánya van.

Általános iskolába Helveciában – a Feketeerdei Általános Iskolába járt, Baján a III. Béla Gimnáziumban érettségizett. Már felnőttként, családayaként, munka mellett szerzett oklevelet a szarvasi Óvónőképző Főiskolán, járt kismesterség szakoktató képzőbe Budapesten, két évet szintén Budapesten óvodamenedzser képzőbe, és végzett Meixner dislexia preventio tanfolyamot 200 órában a fővárosban.

Pályarajza: Képesítés nélküli nevelő volt Csávolyon egy általános iskolai diákotthonban az érettségi után 1978–80-ban. Még mindig képesítés nélkül dolgozott Szegeden az Északvárosi óvodában 1982-ig, és a fábiánsebestyéni óvodában 1986-ig.

1986 szeptemberében került Kiskundorozsmára a Bölc s utcai óvodába. Itt, munka mellett kezdte el felsőfokú tanulmányait. Tíz évig beosztott óvónő volt, majd 1998 januárjáig tagóvoda vezető lett a gyeseen lévő kolléganője helyett. 1998 januárjától újra beosztott óvónő.

– *Mi ösztönözte a körzetvezetői beosztás megpályázására?*

Pedagógiai elképzeléseimet szerettem volna megvalósítani. Erre beosztott óvónőként kevés lehetőségem volt, bár törekedtem nyitni a sajtóval, a szülőkkel és Dorozsmával kapcsolatban is.

– *Véleménye szerint minek köszönheti a beosztás elnyerését?*

Az évek során rájöttem, hogy öt évvel ezelőtti pályázatomban egy programot írtam saját magamnak, amit mint beosztott óvónő igyekeztem meg is valósítani.

Most, öt évvel később, már nagyobb rálatással, a Dorozsmán működő 12 óvodai csoport munkáját terveztem meg. A pályázatot több bizottság véleményezte. A szülők, a közalkalmazotti tanács, a szakszervezet, a szakértői bizottság írásbeli véleményt nyilvánított a hozzájuk eljuttatott pályázatról.

Ezeket a véleményeket összegezve, a nevelőtestület 82%-os támogatottsága mellett, Szeged város közgyűlése a javamra döntött.

– *Mik a céljai, elképzelései?*

Az óvodaiügy is változását éli, – ezt a változást akarom szolgálni a pedagógiai program megírásával, megvalósításával. Közös a célunk, de szeretném, ha megmaradna mind a négy óvoda egyéni elképzelése a célhoz vezető út megválasztásában.

Beosztásomat nem pozíciónak, hanem feladatnak tekintem.

A törvényi szabályozás sok tekintetben fogja a kezünket, ezek tekintetében a közeljövő feladatai az éves beiskolázási terv elkészítése, a minőségi bérezés differenciálása, a Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása. Egyéni elképzeléseim közül már most szeptemberben aktuális, hogy minél szélesebb körben kapjanak a gyerekek logopédiai ellátást. A városi közgyűlés jóváhagyta az integrált óvodai csoport megszervezését, ennek végrehajtása már az én feladatom.

Töreksem a szülőkkel való jó kapcsolat megerősítésére, hiszen jó óvoda csak a szülők támogatásával valósulhat meg. Inspirálni fogom a kolléganőket arra, hogy óvodásaink érezzék jól magukat óvodáinkban, az sok esetben múlik módszereinkben az óvónő és dajka néni

személyiségén. Szeretném, ha a szülők bizalommal lennének óvodáink iránt, hiszen egy jól képzett, vidám, kedves nevelőgárda irányítja és szervezi a gyerekek mindennapjait.

A riportot készítette: Várhídi László

Megjegyzések, gondolatok a fentiek után:

Sok tekintetben furcsának tarthatjuk az 1998. július 17-én a Délmagyarországból megjelent „Óvodaiügy – elvtelen összefonódásokkal?” című N. Rácz Judit tollából való cikk néhány megállapítását:

„Mondják: az óvodavezetői posztok betöltésére pályázók közül is egy szűk baráti kör tagjai lettek a »befutók«.”

„Elgondolkodtató továbbá: a dorozsmai körzetvezető óvónő pályázatát elutasították, mert egy számukra ismeretlen, Nyugat-Európában viszont régóta alkalmazott módszer szerint készült.”

„...egyetlen olyan érv sem hangzott el L. I.-né, de a másik két óvodavezető ellen sem, ami alátámasztotta volna a leváltásukat.”

Véleményem minderről: a cikk írója nem tisztáza forrásból merített. Nem vette észre, hogy erőltetett általánosításával, az összefonódások mindenre és mindenki-re kiterjesztésével olyan embereket sért meg, akik naivul azt hiszik, hogy amit elértek, saját maguknak, eddigi munkájuknak, hivatástudatuknak köszönhető.

Talán nem tudja, hogy az óvodavezetők ügyében nem leváltás, hanem nevezük így: fölváltás történt. Lejárt az öt évre szóló megbízatásuk, új pályázatot írtak ki, és – tételezzük fel – győzött a jobb.

Várhídi László

Mennyire ismerjük mi, dorozsmaiak egymást?

VAJON KI Ő?

Vidám,

életerős,

barátságos,

közügyeket pártoló,

kiváló szervező,

Dorozsma fejlődésének

tevékeny résztvevője.

VAJON KI Ő? Bányai Attila, vállalkozó! Nem bennszülött, de sokkal többen ismerik, mint sok tősgyökeres dorozsma. Segíti az időszerűsége nem varázslat, az előbbiekben írott jellemzői tették azzá. Az általa szervezett gyermeknap rendezvény és az utcabál, a mosoly és öröm ünnepe volt. Kellemes emléke marad minden résztvevőnek.

Ezúton is köszönet érte!

Egy régi utcabálra emlékezve

A Dorozsmai Napló egy-két számmal ezelőtt, az augusztus elseji utcabálát úgy hirdette, mint az első ilyen rendezvényt Dorozsmán. A felhívást olvasván nagymamámnak eszébe jutott egy régi emlék.

Ő először 1945-ben vett részt utcabálon, a háború elvonulását ünnepelték. Dorozsma központjában, a község háza udvarában rendezték, ám a táncoló tömeg utcára való kitódulása következtében a rendezvény utcabállá nőtte ki magát.

Az esemény 1962-ben is megismétlődött. Előtte színészek szórakoztatták a közönséget.

Arra, hogy később is lett volna ilyen ünnepély, mamám már nem emlékszik. Egy azonban biztos: az utcabálnak Dorozsmán már múltja van, az idősebb korosztály emlékezetében.

Somogyi Gábor

Illik – nem illik?

Családi ünnepek. 1. rész

Részletek Köves J. Julianna Illik tudni című könyvéből

„Élet ünnepnapok nélkül: hosszú út vendégfogadók nélkül” – mondták az ókorban. Mindennapjaink többnyire egyhangúan telnek el: munka, bevásárlás, háztartás s legfőljebb este némi pihenő. Ezért van szüksége az embernek ünnepekre, megállókra, a hosszú út alatt.

Ünnep az, amikor valami más vagy másként történik, mint a megszokott. A hagyományok – akár egyházi, akár világi forrásból fakadnak – az egyes ünnepeknek egymástól eltérő rítusait alakították ki, s ezeket az évszázadok során elterjedt szertartásokat, „cécákat” jólesik megtartani, hiszen éppen ezek által válik az ünnep mássá, pihentető vendégfogadóvá életünk útján.

Éppen a rítusok követelte viselkedés miatt feltétlenül foglalkozni kell családi ünnepeinkkel, azokkal az ünnepélyes eseményekkel, amelyekben többnyire a család, legfeljebb a rokonok, és a közeli jóbarátok szoktak részt venni.

Ezek a családi jellegű ünnepi alkalmak lehetőséget adnak arra, hogy kifejezzük egymás iránti ragaszkodásunkat, érzelmeinket kisebb-nagyobb ajándékokkal, figyelemességgel, és gesztusokkal is.

A családi ünnepek, gratulációk kedves kísérője minden esetben egy-egy szál virág.

A legelső alkalom az ember ünneplésére a keresztelő vagy névadó ünnepség. A felkért kereszt szülők, illetve névadó szülők ilyenkor valami emlékeztető ajándékot szoktak adni.

Születésnapot általában családi, rokoni körben ünneplünk. Kedves szokás ilyenkor gyermekek részére a gyertyával díszített torta.

A gondosan megválasztott, szépen csomagolt ajándék átadásakor gratulálni is illik.

Kerek születésnapot (pl. az ötvenediket) kiemelt külsőségek között szokás megrendezni – ha azt az ünnepelt is igényli.

Bár nem kerek szám, de a gyermek tizennyolcadik születésnapja is kiemelt ünneplést érdemel, hiszen ekkor válik nagykorúvá. A névnapot nem minden családban ünneplik meg. Munkahelyi kollektívák általában megemlékeznek a névnapokról.

Ballagásra vagy diplomaosztásra – ha arra szóban vagy írásban meghívtak – illik elmenni vagy legalább gratulálni.

Ha személyesen gratulálunk, illetve részt veszünk a ballagási-diplomaosztási szertartáson, adjunk át egy-egy szál virágot az ünnepeltnek, akkor is, ha férfiről van szó.

Ha írásos meghívásnak nem tudunk eleget tenni, levélben, vagy táviratban köszöntsük az ünnepeltet. Nagyon közeli családtag érettségi vizsgája vagy diplomája alkalmából szokás ajándékot is adni.

*Összeállította:
Gátfalvi Kristófné*

A tudomány világából

Az ember származása Daniken szerint

A júliusi Ufó magazint olvastam, amikor megláttam benne egy igen érdekes és eléggé fantasztikus cikket, amely arról szólt, hogy minket, az embert idegen civilizáció tudósai teremtettek.

Eszembe jutott egy író, Erich von Daniken, aki több könyvében arra keres bizonyítékot, hogy az embert idegenek teremtették, és hogy így Darwin elmélete arról, hogy az ember egy majomfajból fejlődött ki, hamis.

Álljunk meg egy pillanatra. Először talán azt kéne bebizonyítani, hogy léteznek idegen civilizációk. Sok ezer fotón láthatunk azonosítatlan repülő tárgyakat, melyet tudósok megvizsgáltak, és hitelesnek nyilvánítottak, de a világ vezetői tagadnak. Vagy azért, mert olyan információról tudnak, melyről ha a nép tudomást szerezne, pánik törne ki. De lehet, hogy ez a rengeteg fénykép és video ufókról, valójában kormányok kísérleti, szigorúan titkos és hadi célokra felhasználható, a tudomány számára eddig ismeretlen üzemanyaggal működő gépezetek?

Érvek és ellenérvek. Míg akik hisznek ezekben a dolgokban, azzal érvelnek, hogy barlangrajzok, különös formájú hieroglifák, csészetaljakat ábrázoló rajzok bizonyítják az idegenek kapcsolatfelvételét mivélünk, addig a szkeptikusok olyan tudományos bizonyítékokkal érvelnek, melyek azt mutatják, hogy Darwin elmélete helyes.

Ha pedig idegenek teremtettek bennünket, akkor mégis hogyan? A majmok egy csoportjának DNS tulajdonságait változtatták meg, vagy egyszerűen telepítettek bennünket? Az is lehetséges, hogy a görög mitológia nem is csak mitológia, hanem a magyarázat kérdéseinkre? Tudhatták őseink, hogyan keletkeztünk?

Talán egyszer választ kapunk a kérdéseinkre.

Somogyi Gábor

Cigarettazó magzatok

Magyarországon 30 ezer ember hal meg évente a dohányzás által szerzett betegségekben. Egy Hamburgban tartott szülésznőgyógyász kongresszuson a Münchener Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika szakorvosa, dr. H. Krieglmeier és munkatársai előadást tartottak 60–60 dohányzó, illetve nem dohányzó anyán végzett vizsgálataik tapasztalatairól. EKG-val és tokokardiogrammal vizsgálva a dohányzó terhes anyák méhen belüli magzatának szív-működését megállapították, hogy egyetlen cigaretta elszívása után 5–6 másodperccel, de maximum 5 perccel később a magzatnál kardiológiai rendellenességek jelentkeztek. Ezek elsősorban a hirtelen megemelkedett szívfrekvenciában mutatkoztak, vagyis a szív percekénti összehúzódásának száma jelentősen megnövekedett. Ezzel szemben a nem dohányzó kismamák azonos korú, azonos körülmények között fejlődő magzatánál ilyen nem tapasztaltak. Más jelek is utaltak a dohányzás által kiváltott magzati szív-károsodásra. Ezek magyarázata az, hogy a nikotin nemcsak az anyai vérkeringésbe jut be akadálytalanul, hanem a méhlepényen át a magzati vérkeringésbe is. A nikotin szívritmust károsító hatásán kívül a magzat vérkeringésbe jutó szén-monoxid is ártalmas lehet. A magzati vérkeringés kevesebb oxigénhez jut. Azt sem árt tudni, hogy a szülés alatt a magzat amúgy is ki van téve hosszabb-rövidebb ideig tartó átmeneti oxigénhiánynak, káros dolog ezt még dohányzással is súlyosbítani.

Berta Gabi

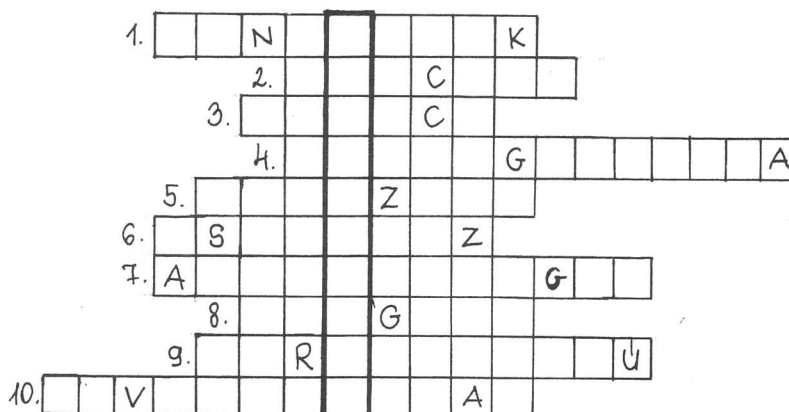
Időszerű munkák a kertben

34. héten dugványozással szaporíthatjuk a köszmétét. Készítsük elő a gyümölcstárolót. A szőlőben fejezzük be a csonkázást, hónaljázást. A fejes és kelkáposztát a déli országrészben védett fekvésben most vethetjük áttelelésre. Telepíthetünk sóskát, vethetünk spenótot. A magvakat csávázzuk a gombás betegségek ellen. Kiültethetjük a tavasszal korán virágzó hagymásokat, és a megerősödött kétnyári virágok palántái is a helyükre kerülhetnek. Vizsgáljuk át a bemetszett rózsákat, a muskátlit most szaporíthatjuk.

35. héten készülünk fel a gyümölcsfák alvószemzésére. Az új telepítésű számocát öntözzük nagy adagú (négyzetméterenként 2–3 vödör) vízzel. A késői érésű gyümölcsfákat még permetezzük, a letermelt málnavesszőket – ha még nem tettük – haladéktalanul vágjuk ki. A tervezett gyümölcs- és szőlőtelepítések területén végezzünk talajfelvételezést és ha szükséges, irtsuk a talajlakó kártevőket. Áttelelésre vessünk spenótot és rövid tenyészidejű sárgarépat, őszi felhasználásra pedig hónapos retket. Hajtásdugványt készíthetünk a kúszó dísznövényekről.

Rejtvény gyerekeknek!

1. Böregerek
2. Háziállattá vált rágcsáló
3. Afrika hosszú nyakú madara
4. Föld alatti gyűrűsféreg
5. Afrikai főragadozó
6. Afrikai majomfajta
7. Amerikai papagájfaj
8. Ausztráliai „zsebes” emlős
9. Hal alakú emlős, ... delfin
10. Északi agancsos

– **Beküldési határidő: 1998. augusztus 23. Cím: Dorozsma, Negyvennyolcas u. 12.**

– A „VÁRAK” elnevezésű rejtvény nyertesei: Barsi Benjamin, Virág u. 3., Gabona Attiláné Kun u. 3., Kispál Ferencné Trafik u. 2.

– Jutalmuk átvehető a művelődési házban, hétfői napokon, 17–19 óra között.

A Petőfi Sándor Művelődési Házban szeptemberben induló
néptánc-tanfolyamra 8-10 éves fiúk-lányok jelentkezését várom.

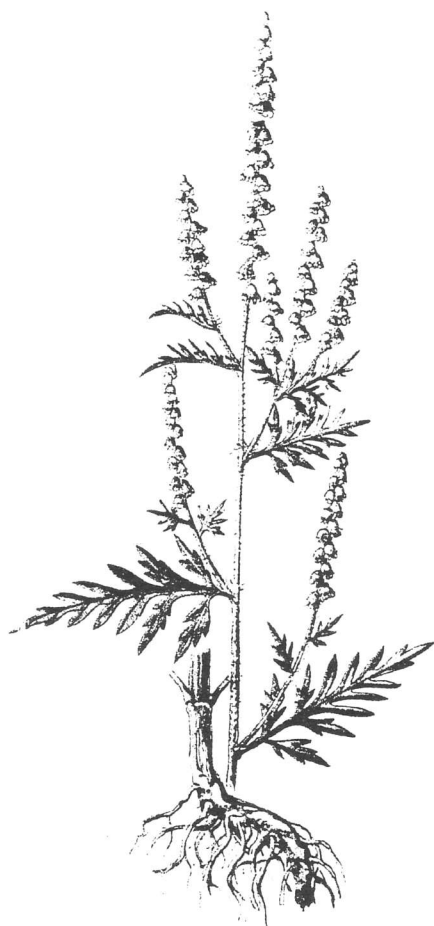
Érd.: 461-729, 17.00–20.00 óráig, Lévai Tamás
„Gyere el te is, hogy legyen önbizalmad!”

1998 szeptemberétől érettségizett
vagy középiskolából kimaradt,
16 évet betöltött fiatal

asztalos tanulóknak felveszek

Petrov András asztalosmester
Dorozsma, Széchenyi u. 44. Tel.: 461-170

Vigyázat! Nyílik

Parlagfű vagy vadvadkender (*Ambrosia elatior*). Felálló szárú, dúsan elágazó, szélmegporzású fészkes. A legutóbbi időkben hihetetlen gyorsasággal elszaporodott, veszedelmes gyom, amely ma a nagyüzemi kukorica- és napraforgótáblákból beköltözött már a városokba, üdülőtelepekre is, és az augusztusi, szeptemberi napos időben okoz súlyos allergiás tüneteket! Észak-Amerikából került át a múlt században, a Kárpát-medencében 1908-ban találták először, de igazi térhódítását itt a 70-es években kezdte meg. A füzérben álló porzós virágzata a szembetűnő, a termős virágok a levelek hónaljában húzódnak meg. Óriási virágportermelése mellett magtermelése is jelentős. Egyetlen tő akár 63 ezer magot érlelhet! Kanadában teáját vérzések, gyomorbetegségek ellen használják, a magvakat a foglyok, fácánok kemény teleken eszik. A kukoricánál is később bújik ki. Gondos gyomlálással, kapálással, vegyszerrel, sűrű csalamádéültetéssel, gyepesítéssel és a mezsgyék, pázsitok rendszeres kaszálásával kell visszaszorítanunk!

A Dorozsmai Vöröskeresztes Szervezet Vezetősége kéri a lakosságot, hogy vegyék ki részüket e veszedelmes gyomnövény irtásában!

Játék-, ajándék-,
üveg-, porcelánbolt
várja vásárlóit
a Vadliba utca 1. szám alatt.

SZABÓ ISTVÁN
autóvillamossági műszerész
Nyugati sor 6. TELEFON: 06-20-752-926
Nyitva tartás:
hétfőtől péntekig 11–18.30 óráig,
szombaton 8–12 óráig

SZEGEDI TEMETKEZÉSI KFT.

Vállaljuk:

- Temetések szervezését teljes ügyintézőssel, időponttal Szeged-Belvárosi, Dugonics, újszegedi, alsóvárosi, algyői, kiskundorozsmai, tápéi, gyáláreti temetőekben.
 - Az elhunyt szállítását (helyi, vidéki, külföldi)
 - Temetés biztosítás ügyintézése.
 - Sírgondozás.
- Kérjük, jelezzék – a temetőben nyugvó – azon neves személyiségek sírját, melyet régóta nem gondoznak! Ha nincs hozzátartozó, mi fogjuk rendben tartani.

KÍNÁLJUK:

- A temetkezési kellékek széles körű választékát, koszorú készítését.
- Egységeink nyitva:*
hétfőtől péntekig: 8–16 óráig
Ügyelet éjjel-nappal:
Tel.: 62/468-442, 30/455-643
ügyeletes gkv.
Dorozsmai temető telefonszáma:
463-035, 9–13 óráig hívható.

Jerney u. ABC

NYEREMENTKOSAR
A KÖFIBEN KAD VAG

1 kg-os tészták 178 Ft, 1 kg-os kenyér 89 Ft,
egész csirke 358 Ft/kg, csirkemell 530 Ft/kg

Nyitva: H-P: 6-19 óráig; Szo: 6-13 óráig; V: 7-10 óráig
Ticket-Restaurant, Enni-kék étkezési jegyet elfogadunk.

Szeged, Ág u. 5.

N
Y
Á
R
I

T
A
N
S
Z
E
R
V
Á
S
Á
R

Papír-írószer, játék, ajándéküzlet

Kiskundorozsma, Kamilla utca
és Jerney utca sarok
Telefon: 06/62-460-702,
06/60-350-111

Kisméretű füzet	25 Ft
Nagyalakú füzet	60 Ft
Spirálfüzet	144 Ft
HB ceruza	25 Ft-tól
12 színes ceruza	220 Ft-tól
12 színű zsírkréta	137 Ft-tól
12 színű vízfesték	192 Ft-tól
Gyurma	173 Ft-tól
100-as papírsebkendő,	
3 rétegű	68 Ft

Nyitva tartás: Hétfő-Péntek:
7.00-9.00, 13.00-18.00
Szombat: 8.00-12.00

KOVÁCS

MŰSZAKI KERESKEDÉS
ÉS HŰTŐGÉPSZERVIZ

engedményes ajánlata:

Mosógépek:

Zanussi FLS 823
81 900 Ft-ról 70 900 Ft-ra
Hajdu energolux
71 460 Ft-ról 60 900 Ft-ra

Hűtőgépek:

ZFC 155 45 900 Ft-ról 38 900 Ft-ra
ZFC 284D 72 900 Ft-ról 61 900 Ft-ra
ZFC 154 48 900 Ft-ról 41 900 Ft-ra

Díjtalan házhoz szállítás, kedvező
hitellehetőség. Hűtőgép csereakció!
Használt hűtőgépek árusítása 6 hó-
nap garanciával. Hűtőgépek javítása.
Hétvégi ügyelet, díjtalan kiszállítás,
2 év garancia.

Műhely: Dorozsma, Gyalu u. 12.
Üzlet: Adél köz 1. Telefon: 421-122

VÁLLALKOZÓ

Épület- és szerkezetlakatos munkát vállal.
Kiskundorozsma, Szekerce utca 27.
☎ 462-977

Elektromos gépek szervize, épületek villanyszerelése.

Dorozsma, Vadliba utca 36. Telefon: 462-011
Rádiótelefon: 06-20/616-884

Csongrád Megyei Kegyeleti KFT. Dorozsmai Telepére

érettségizett, lehetőleg dorozsmai
**temetés-szolgáltatási
ügyintézőt**

keres, 4 órás/változó munkaidővel.
Jelentkezés: írásban, önéletrajzzal.

Cím: 6791 Szeged-Kiskundorozsma,
Széksósi u. 6.

(6722 Szeged, Tisza L. krt. 85-87.)

1998. augusztus 10-től

a 6728 Szeged,
Dorozsmai út 35. alá
(Ipartelep, a volt szociális épület,
orvosi rendelő).

Telefon, fax: 62/460-156

a 6724 Szeged,
Kossuth L. sgt. 44/B alatt.
Telefon, fax: 62/313-388

Kutya-, macskaeledel bolt

Nyitva: H: 8-12 óráig
K-P: 8-16 óráig, Szo.: 7-11 óráig
Tas u. 4.

ISKOLASZEREK VÁSÁRA

a Negyvennyolcas
utcai

PAPÍR- BOLTBAN

1998. július 13-tól szeptember 12-ig
Tanszerekre és iskolatáskákra
10% kedvezményt adunk.

SPECIÁLIS BT.

Kiadja: Dorozsmai Napló Baráti Kör
Felelős kiadó: Mucsi Péterné
Megjelenik 3800 példányban
Szerkeszti: öt tagú szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő: Ocskó Margit
Szerkesztőség:
Petőfi Sándor Művelődési Ház
6791 Szeged-Kiskundorozsma,
Negyvennyolcas u. 12. Telefon: 461-010

Officina Nyomda
6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 85-87. - 98-836
Felelős vezető: Dr. Kékes Tiborné ügyvezető

BALLAI FERENC

egyéni vállalkozó

6791 Szeged-Kiskundorozsma
Bródy Mihály utca 3.

Telefon: 62/460-529
06 (60) 30 70 30

SZOFTVERFEJLESZTÉS

K
Ú
T
F
Ú
R
Á

Minden előhívás – nagyítás esetén

AJÁNDÉKFILM

Tas u. 1. Telefon: 460-375